BOBBY MOORE SE DESTĂINUIE:

FRAGMENTE DIN CARTEA SCRISĂ DE CELEBRUL FOTBALIST ENGLEZ

2

„POVESTEA MEA ȘI A FOTBALULUI"

La vîrsta de 16 ani, aveam destulă încredere în mine pentru a spune părinților mei că doresc să-mi întrerup studiile pentru a deveni membru component al lotului echipei West Ham. Părinții m-au înțeles și tatăl meu i-a telefonat lui Ted Fenton, (antrenor secund la West Ham), care veni în aceeași seară la noi. El ne-a dat toate asigurările că voi putea participa la cît mai multe antrenamente și că mi se va da posibilitatea să joc cît mai des. A mai adăugat că voi primi o indemnizație de șapte lire pe săptămînă.

*— **Sînt convins că vei face față**, a zis el cînd am semnat formele de angajare.*

Iar eu eram nerăbdarea întruchipată.

Tentat de... cricket!

Lucru curios, în primele săptămîni ale activității mele la West Ham era cît pe-aci să devin jucător profesionist... de cricket. Jucasem înainte ca deschizător (n.n. — jucătorul care execută lovitura de începere într-un meci de cricket) în diferite echipe școlare și eram un jucător destul de bun pentru a fi căpitanul echipei de cricket a Angliei de Sud într-un meci împotriva Angliei de Nord. Era un meci pentru jucători pînă la 15 ani. La 16 ani, deci tocmai cînd intrasem la West Ham, am fost selecționat în echipa de cricket a școlilor din Anglia pentru meciul contra echipei B a comitatului Lancashire, meci care s-a desfășurat la Manchester.

Majoritatea celorlalți jucători selecționați pentru acest meci erau cu doi sau trei ani mai mari decît mine, iar cei de la Lancashire erau toți profesioniști. Mă simțeam stingher printre ei și eram foarte nefericit.

După un alt meci de cricket, care a opus echipa West Ham echipei Leyton Orient, m-am întîlnit cu Doug Insole, căpitanul echipei de cricket din Essex, azi selecționer unic al Angliei. Era încîntat de jocul meu și-mi propuse să mă ia în prima garnitură a echipei din Essex.

Mărturisesc că m-am gîndit foarte serios la această propunere. Un număr destul de mare de fotbaliști îmbină cu succes ambele sporturi, exemplul cel mai strălucit constituindu-l chiar portarul echipei noastre, Jim Standen, scorerul nr. 1 al cricketului din comitat și apărătorul buturilor echipei cîștigătoare a Cupei Angliei la fotbal. Eu m-am gîndit însă că nu e bine să stai pe două scaune simultan, căci riști să cazi între ele, cum spune un proverb englez. Apoi, mai era și problema de sezon. În timp ce fotbalul se joacă nouă luni pe an și mai mult, cricketul se joacă doar trei.

Dar, pe deasupra tuturor calculelor, eu simțeam că în mine bate o inimă de fotbalist, așa că m-am decis să refuz oferta făcută și să mă dedic în întregime fotbalului. La început mă simțeam oarecum izolat printre cei de la Upton Park (n.n. — stadionul echipei West Ham), pentru simplul motiv că toți ceilalți băieți din lot, cu toate că erau de aceeași vîrstă cu mine, părăsiseră școala cu cel puțin un an înaintea mea și erau deci cu toții oarecum bine familiarizați cu mediul. Eu eram cît se poate de calm și arătam la toată lumea că știu mai puțin decît colegii mei de aceeași vîrstă. Din cauza acestei atitudini modeste, nimeni nu mă considera îngîmfat și nici nu eram fiindcă știam cît de puțin știu. Oricine dorea să-mi spună ceva despre fotbal și să mă învețe, era binevenit iar eu eram întotdeauna gata să ascult.

La West Ham

Primul meu profesor era Malcolm Allison, actualmente antrenor secund la Manchester City. În afara orelor de antrenament și a lecțiilor teoretice care aveau loc fiecare de cîte două ori pe săptămînă, el îmi mai dădea o mulțime de sfaturi folositoare ori de cîte ori mă ducea cu mașina lui acasă, la Barking. Devenind membru al lotului permanent al echipei West Ham, mi-am dat repede seama că jucătorii din prima echipă aveau multă bunăvoință și depuneau mult zel în împărtășirea tainelor jocului. Ei nu aveau față de mine așa-zise „secrete profesionale", iar eu sorbeam fiecare cuvînt. Noel Cantwell (n.n. — atunci căpitan al echipei West Ham) și alți jucători din echipa de seniori veneau cu regularitate pe teren în timpul lor liber și-și dădeau multă silință cu noi, tinerii. Personal, îi datorez foarte mult lui Cantwell. El avea un talent înnăscut de a conduce oamenii pe teren și cu toate că era „vedetă" nu-și precupețea niciodată timpul cînd era vorba de a împărtăși din cunoștințele lui celor tineri. Aveam atîta încredere în el, încît dacă ne-ar fi spus să mergem pe jos pînă în Australia și înapoi, pentru a deveni jucători buni, am fi făcut-o cu toții.

Deoarece nu avusesem pînă atunci șansa de a învăța fotbal în mod metodic, munceam ca un salahor pentru a-mi elimina greșelile de joc. Aducîndu-mi acum aminte de după-amiezele petrecute cu Noel Cantwell, îmi dau seama că greșelile mele constau în faptul că nu aveam viteză, nu aveam joc de cap și nu eram deloc bun în lupta corp la corp. Zău, nu-mi aduc aminte la ce eram bun atunci!...

Prima „mare încercare"

Bill Robinson, centrul înaintaș de atunci al echipei de seniori, avea în sarcina lui creșterea echipei de juniori. În acea perioadă, era sezonul fotbalistic 1957—58, West Ham lupta pentru promovare în prima divizie. Tocmai atunci, Malcolm Allison căpitanul de echipă, se îmbolnăvi și Noel Cantwell deveni căpitan. Echipa de bază a seniorilor se compunea din Ernie Gregory — portar, John Bond și Noel Cantwell — fundași, Andy Malcolm, Ken Brown și Bill Landsowne — mijlocași, iar la înaintare jucau Mike Grice, John Smith, Vic Keeble, John Dick și Malcolm Musgrove.

Eu începusem să mă schimb în bine. Treptat, treptat, „grăsunul" începu să dispară și să devin eu, așa cum sînt acum, adică 1,83 m înălțime și 79 kg greutate. Dar șanse de a fi încercat măcar în prima echipă de juniori tot nu se întrevedeau.

***— În faza actuală a lucrurilor nu pot risca nimic**, spunea antrenorul Ted Fenton. Totuși, într-o zi, în meciul contra echipei Crystal Palace, am fost introdus ca centru half în echipa „A" și-mi aduc foarte bine aminte de acest joc. Centrul înaintaș pe care-l marcam era destul de renumit pentru felul cum juca mingea și meciul acesta era pentru mine prima „mare încercare". M-am decis să joc lipit de el, corp la corp, chiar de la lovitura de începere și să nu-i permit, pe cît era posibil, să joace mingea. Acest lucru nu i-a plăcut deloc și mi-a spus-o.*

Cu cîteva clipe înainte de terminarea primei reprize, reușisem să-l deposedez de minge și în acel moment arbitrul fluieră, iar el fugi spre mine și mă lovi intenționat în gleznă. Așa l-am cunoscut pe Johnny Byrnes (căci de el era vorba) care avea să fie transferat ulterior pentru 60 000 lire chiar la noi la West Ham și să joace și în echipa națională. Și astăzi mai facem glume cu privire la prima noastră „ciocnire".

În septembrie 1957 am început să-mi dau seama că „grăsunul" dispăruse definitiv. Nu fusesem niciodată selecționat pentru vre-o echipă a Angliei, dar antrenamentele și școala de la Upton Park începuseră să dea roade. În acea lună am primit o scrisoare din partea federației, semnată de Stanley Rous (n.n. — pe atunci secretar al federației engleze de fotbal) în care mă solicita să joc centru half în echipa de juniori a Angliei într-un meci internațional împotriva echipei de juniori a Olandei. Astăzi, ca internațional, călătoresc în toată lumea și pașaportul meu este supraîncărcat de ștampile, dar acel joc contra Olandei a însemnat pentru mine două lucruri noi. Era prima oară în viața mea cînd zburam cu avionul și pentru prima oară cînd plecam în străinătate. La sfîrșitul sezonului eram ceva mai obișnuit cu călătoriile, căci jucasem între timp în Luxemburg, Elveția și Austria.

Primul meu contact cu publicitatea l-am avut la începutul anului 1958 cînd la Hull, echipa de juniori a Angliei a învins pe cea a Scoției cu 2—0. Barry Bridges de la Chelsea, unul din cei mai străluciți jucători în echipa Angliei, marcase ambele goluri. Într-un cotidian am citit apoi prima frază despre mine:

***„Moore a fost cel mai bun în cazurile de urgență"**, scrisese reporterul respectiv.*

Era o echipă foarte bună și e bine să ne notăm numele jucătorilor, căci mulți s-au ridicat ulterior pe culmi mai înalte: B. Smart (Chelsea); D. Wright (Barnsley GS); J. Bramhall (Hillsborough); D. Barber (Barnsley); R. Moore (West Ham); L. Cocker (Wolverhampton); F. Twist (Liverpool); M. Tindal (Aston Villa); B. Bridges (Chelsea); R. Perry (Wolverhampton); A. Scott (West Ham). Această echipă reușise o „serie" de opt victorii consecutive, pînă cînd, pe un viscol, la Bolton, fusese învinsă de echipa de juniori a Germaniei cu 2—1.

Un record de selecționări

După o perioadă pe care eu am considerat-o drept un început slab și foarte nepromițător în cariera mea fotbalistică, iată că un singur sezon vine să mă transforme într-un fel de copil teribil, datorită selecționărilor permanente în echipa de juniori, un adevărat record. Singur David Wright de la Barnsley avea un număr mai mare de selecționări, dar pentru el acesta era ultimul sezon, datorită vîrstei, pe cînd eu mai aveam un sezon înaintea mea. Împlinisem 17 ani pe cînd mă aflam în Luxemburg, cu ocazia turneului U.E.F.A. din 1958. Am cîștigat în sferturi contra Luxemburgului, iar în semifinală am cîștigat împotriva României, jucînd în timpul unei ninsori abundente.

De ziua mea de naștere, chiar în ajunul finalei contra Italiei, am primit o telegramă de felicitări din partea clubului meu, West Ham, cu următorul conținut: „La mulți ani. Cele mai sincere urări pentru un mare viitor fotbalistic la Upton Park". Din păcate am pierdut finala contra Italiei cu 0—1. Golul căzuse în minutul 16, fiind marcat de extrema dreaptă a italienilor, în ciuda eforturilor disperate ale portarului nostru Peter Reader, care după primul meci din turneu l-a înlocuit pe Barry Smart. Trebuie spus însă că acest gol a fost singurul pe care Reader l-a primit de-alungul întregului turneu.

La sfîrșitul acestui sezon, stabilisem — cu 17 selecționări în echipa de juniori — un nou record în acest domeniu, iar de șapte ori fusesem căpitanul echipei. Ziarele scriau tot mai des despre mine, începînd să mă compare cu Wright. Da, da, eram salutat ca o nouă versiune a marelui jucător al echipei Angliei și al lui Wolverhampton Wanderers, Billy Wright. Șeful secției de tineret a Federației de Fotbal, Ray Osborne, îmi înmînă în cadrul unei mese oficiale la West Ham, insigna „de duzină" (n.n. — insignă conferită de federația engleză de fotbal acelor jucători care au fost de cel puțin 12 ori selecționați în una din echipele reprezentative).

Din partea președintelui clubului West Ham, Reg Pratt, am primit „trofeul directorului", care se conferă celui mai bun jucător al sezonului. Upton Park trăia zile fericite, căci în acel sezon echipa „A" se afla din nou în prima divizie după o absență de 28 ani, în care timp jucase în divizia secundă.

În toastul său, Reg Pratt spunea printre altele: „Juniorii noștri sînt acum juniori de divizia întîi și pentru acest motiv așteptăm mult mai mult de la ei".

Eu nu doream nimic altceva decît să mi se dea ocazia de a juca în prima echipă, pentru a arăta că știu să joc pentru clubul meu.

★

Îl țin minte pe micuțul acela ce purta numărul 39 la bocancii de fotbal, care mă dribla pe dreapta, eu mă întorceam cu el, iar el, subit, mă fenta pe stînga și dus era. Dar cînd a încercat să facă același lucru a doua oară, nu i-a mai mers. El fenta spre dreapta, eu o luam spre stînga și apoi ne ciocneam unul de altul. Din această ciocnire eu ieșisem cu mingea, pasînd-o pe aripa stîngă lui Malcolm Musgrove.

Eram jucător profesionist de trei luni și acesta era primul meu meci în divizia întîi. Iar acest micuț inter dreapta nu era altul decît Ernie Taylor de la Manchester United. Cine nu-și aduce aminte de Ernie Taylor? Ani de zile făcuse aripă cu Stanley Matthews la Blackpool și foarte multă lume afirma că geniul fotbalistic al lui Ernie Taylor făcea jocul ușor pentru Matthews. Cu toate acestea, toate onorurile se îndreptau spre Stanley și nu spre Ernie. După catastrofa aeriană de la München (n.n. — e vorba de prăbușirea care a costat viața jucătorilor de la Manchester United, care se întorceau în Anglia după un joc în C.C.E.), Ernie Taylor era unul din primii jucători achiziționați de Matt Busby (n.n. — antrenorul echipei Manchester United) pentru refacerea echipei. Pot să afirm că Blackpool a cîștigat finala Cupei Angliei contra lui Bolton în 1953 grație creierului lui Taylor și piciorului lui Matthews. Și tocmai el era primul inter pe care eu trebuia să-l marchez în primul meu meci de divizia întîi...

Curînd, după împlinirea vîrstei de 17 ani, am devenit jucător profesionist la West Ham. Au urmat cîteva prezențe ale mele în trialuri publice, meciuri contra unor echipe de începători și meciuri între echipe de rezerve. Eram foarte ambițios să devin și eu profesionist ca Noel Cantwell și Malcolm Allison și acest lucru nu se rezuma numai la jocul în sine. După fiecare meci, îmi curățam și îmi lustruiam bocancii și-i puneam pe șanuri pentru a nu-și pierde forma. Făceam totul în așteptarea norocului.

În toate echipele în care a jucat, BOBBY MOORE a fost căpitan. Iată-l aici (însemnat cu un „X") în fruntea juniorilor Angliei la Turneul U.E.F.A. din 1958.

Contra lui Jimmy Greaves...

Într-un meci contînd pentru Cupa Tineretului, disputat la Upton Park, între West Ham și Chelsea, aveam sarcina de a-l marca strict pe Jimmy Greaves, care tocmai intrase în prima echipă la Chelsea și care era numit de ziariștii sportivi „copilul minune" al fotbalului englez. În acest joc, cîștigat de Chelsea cu 3—1, Jimmy Greaves marcă un gol. În cel de al 18-lea și ultimul meu meci în echipa de juniori a Angliei, împotriva Spaniei, meci foarte spectaculos, scorul a evoluat de la 1—0 pentru spanioli pînă la 4—2 pentru noi. Cei 50.000 spectatori spanioli prezenți pe stadion ne-au aclamat de parcă am fi fost conaționalii lor. Peter Bullock, cu cei 16 ani ai săi, cel mai tînăr jucător de pe teren și unicul amator din echipa Angliei, a înscris ultimele două goluri ale partidei. Acest joc s-a desfășurat pe stadionul echipei Real Madrid și înainte de meci nu am scăpat nici o ocazie pentru a asista la cît mai multe antrenamente ale marilor vedete ale Realului.

Un cotidian englez deschisese o anchetă pentru desemnarea celui mai bun fotbalist al anului, din echipele de juniori. Locul întîi a fost cîștigat de Jimmy Armfield, pe atunci cel mai bun căpitan de echipă. Urmau în ordine Bobby Charlton de la Manchester United, Jimmy Greaves și Mel Scott de la Chelsea, iar pe locul cinci mă aflam eu. La ora aceea nu mă mai numea nimeni „noul Billy Wright".

Continuam să-mi aștept norocul și să fiu ales în prima echipă. Acest moment sosi în septembrie 1958. Trei din mijlocașii noștri, Bill Landsowne, Malcolm Pyke și Andy Nelson erau ieșiți din formă. Ken Brown deveni centru half, iar eu half stînga. În fine mi se arătă și mie marea șansă.

Îmi aduc foarte bine aminte de dezastrul aerian de la München. Împreună cu Noel Cantwell ne duceam tocmai la un spital din Sussex pentru a-l vizita pe Malcolm Allison care era internat acolo, și tot acolo am aflat această veste. Cu numai patru zile înainte, jucasem în echipa de tineret împotriva Iugoslaviei, țară de unde se întorsese Manchester United, avionul lor prăbușindu-se chiar pe pista de aterizare de la München. Primul meu joc mare avea să fie tocmai împotriva noii echipe a lui Manchester United și întreaga țară avea ochii ațintiți asupra acestui joc. Va putea oare energia lui Matt Busby, el însuși grav rănit în acel accident, să reînvie spiritul de luptă al echipei Manchester United, după ce pierduse în mod tragic atîtea vedete?

(va urma)

Traducere de RADU HERBAY